

Miika Sahamies

14.1.2019

Dnro 148/62/2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
saara.luukkonen@minedu.fi

Lausuntopyyntönnö 5.12.2018/Dnro OKM/60/010/2018

Luonnos OKM:n asetukseksi opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen muuttamisesta

Akava ry lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Lausunnon pääkohdat

- Akava kannattaa asetuluonnosta opiskelijaksi ottamisen perusteiden muuttamisesta ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa.
- Koulutuksenjärjestäjän uusi selvitys- ja ohjausvelvoite ohjata valitsematta jäänyt opiskelija tälle soveltuvaan tutkintoon tai koulutukseen on erittäin tärkeä ja vaatii monipuolista osaamista sekä ohjauksesta, että soveltuvuudesta. Tavoitteena on oltava, että jokainen suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon.
- Uusi koulutuksenjärjestäjän selvitys- ja ohjausvelvoite edellyttää opintojen ohjaukseen, soveltuvuuden arviointiin ja moniammatilliseen tukeen kohdistettavien resurssien merkittävää lisäämistä.
- Opiskelijoiden oikeusturvan toteutumisen kannalta on välttämätöntä luoda tutkimustietoon pohjautuvat yhteiset, alakohtaiset, kriteerit soveltuvuudelle sekä tiedottaa hakijoille etukäteen, minkälaisista osista pääsy- tai soveltuvuuskoe muodostuu ja miten kokeen eri osat pisteytetään.

Akava kannattaa opetus- ja kulttuuriministeriön asetuluonnosta, jonka mukaan SORA-aloilla, joista säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:ssä, koulutuksenjärjestäjä voisi jättää valitsematta hakijan, joka saa pääsy- tai soveltuvuuskokeesta 0 pistettä. Tämä antaisi koulutuksenjärjestäjälle mahdollisuuden jo ennen opiskelijaksi ottamista ottaa paremmin huomioon hakijan soveltuvuuden alalle ja hakijan edellytykset suoriutua tutkintoon johtavasta koulutuksesta.

Asetusmuutos on Akavan mukaan perusteltu, sillä tutkinnon suorittaminen SORA-aloilla vaatii opiskelijalta vahvaa kiinnostusta ja soveltuvuutta jo opintojen aikana. Soveltuvuuden monipuolisempi arviointi vähentää myös virhevalinnoista johtuvia keskeyttämisistä ja näin yhteiskunnan resursseja. Lisäksi opiskelijat tulevat valmistuttuaan

toimimaan muiden turvallisuudesta vastaavissa tehtävissä, mikä korostaa alalle soveltuvuuden merkitystä.

Akava pitää tärkeänä, että asetuseräluonnoksessa säädetään samalla uudesta koulutuksenjärjestäjän selvitys- ja ohjausveloitteesta. Luonnoksen mukaan koulutuksenjärjestäjän tulisi jättäessään hakijan valitsematta pääsy- tai soveltuvuuskokeen perusteella selvittää yhdessä hakijan kanssa tämän suoritettavaksi soveltuva tutkinto tai koulutus ja ohjata hakija hakeutumaan siihen.

Akavan mielestä muutos on tärkeä ja edellyttää opintojen ohjaukseen, soveltuvuuden arviointiin ja moniammatilliseen tukeen liittyvän osaamisen vahvistamista sekä näihin kohdistettavien resurssien merkittävää lisäämistä. Tavoitteen on oltava, että jokaiselle nuorelle löytyy soveltuva opiskelupaikka, eikä valitsematta jäämisestä koidu opiskelijalle pitkäaikaista stigmaa.

Akava pitää opiskelijoiden oikeusturvan toteutumisen kannalta välttämättömänä, että alakohtaiselle soveltuvuudelle määritellään yhtenäiset, tutkimustietoon pohjautuvat, kriteerit. Yhtä lailla Akava pitää tärkeänä koulutuksenjärjestäjän velvollisuutta tiedottaa hakijoille etukäteen, minkälaisista osista pääsy- tai soveltuvuuskoee muodostuu ja miten kokeen eri osat pisteytetään. Lisäksi opiskelijan on tärkeää saada tietoa opetuksen ja ohjauksen määristä sekä koulutuksen toteuttamistavoista jo valintavaiheessa.

Akava ry

Sture Fjäder
puheenjohtaja

Pekka Piispanen
johtaja